

Số: 5473 /BTNMT-TCMT

V/v trả lời chất vấn của ĐBQH

Bùi Thanh Tùng tại Hội trường Kỳ họp 2,
Quốc hội khoá XIV

Hà Nội, ngày 21 tháng 11 năm 2016

Kính gửi: Đại biểu Bùi Thanh Tùng,
Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh thành phố Hải Phòng

Bộ Tài nguyên và Môi trường trân trọng cảm ơn Đại biểu đã dành sự quan tâm, ủng hộ và chất vấn Bộ trưởng Bộ Tài nguyên và Môi trường về các lĩnh vực công tác của ngành tại phiên chất vấn và trả lời chất vấn ở Hội trường ngày 15/11/2016, Kỳ họp thứ 2 Quốc hội khoá XIV. Do thời gian không cho phép nên tại Hội trường, Bộ trưởng Bộ Tài nguyên và Môi trường chưa có điều kiện báo cáo, giải trình, làm rõ các vấn đề Đại biểu chất vấn với 02 nội dung:

“1. Hiện nay nhiều khu công nghiệp tập trung ở các địa phương nơi có các nhà máy có tải lượng và nguy cơ ô nhiễm cao như nhà máy nhiệt điện, luyện cốc, xi măng, thép, có tình trạng là tất cả các cơ sở này đều có báo cáo đánh giá tác động môi trường được phê duyệt, được xác nhận, được các công trình bảo vệ môi trường. Khi đo nồng độ khí thải tại các ống khói của nhà máy vẫn nằm trong giới hạn cho phép trong các tiêu chuẩn và quy chuẩn kỹ thuật. Tuy nhiên, trên thực tế, tổng thể sự tích tụ của 5 hoặc 10 ống khói nhà máy làm cho nồng độ khí thải khu vực vượt ngưỡng cho phép, gây ô nhiễm bức xúc cho người dân, làm cho cơ quan chính quyền địa phương khó trong việc giải quyết các khiếu kiện của dân cũng như xử lý vi phạm của các doanh nghiệp. Theo quan điểm của Bộ trưởng, đây có lẽ tôi nghĩ rằng có lỗ hổng pháp lý trong chỗ này. Bộ Tài nguyên và Môi trường có giải pháp gì để giải quyết thực tế này?”

2. Hiện nay tình trạng bãi thải của các nhà máy nhiệt điện, của các dự án khoáng sản và các bãi thải của nhà máy phân bón vẫn luôn tiềm ẩn nguy cơ ô nhiễm cao gây tâm lý băn khoăn lo lắng của cộng đồng dân cư, giải pháp kỹ thuật có nhưng vấn đề kinh tế kỹ thuật, vấn đề liên quan đến cơ chế chính sách hỗ trợ hiện nay không đồng bộ. Đề nghị Bộ trưởng có giải pháp gì để cùng bộ ngành tham mưu cho Chính phủ có giải quyết xử lý dứt điểm cũng như đồng bộ các nội dung này?”

Bộ Tài nguyên và Môi trường xin được trả lời các vấn đề Đại biểu chất vấn như sau:

1. Đây chính là lỗ hổng pháp lý của Luật Bảo vệ môi trường năm 2014. Trong thời gian tới Bộ Tài nguyên và Môi trường sẽ đề nghị sửa đổi Luật Bảo vệ môi trường để quy định về đánh giá tác động môi trường tổng hợp, tích lũy (tích tụ) do nhiều nguồn phát thải của các nhà máy trong vùng, khu vực, khu công nghiệp, cụm công nghiệp. Đồng thời, Bộ Tài nguyên và Môi trường, các tỉnh, thành phố sẽ tổ chức xác định khả năng chịu tải của môi trường không khí để làm

căn cứ thẩm định và phê duyệt báo cáo đánh giá tác động môi trường của các dự án đầu tư và các vùng, khu vực, khu công nghiệp, cụm công nghiệp đã có nhiều nhà máy cùng phát thải khí thải. Bộ Tài nguyên và Môi trường sẽ không phê duyệt báo cáo đánh giá tác động môi trường cho các dự án đầu tư vào các khu vực có môi trường không khí vượt khả năng chịu tải về môi trường.

2. Đại biểu đã nêu lên một thực tế rất đúng hiện nay. Trong thời gian vừa qua, có nhiều bãi thải đã trở thành nguy cơ rất lớn đối với người dân, đồng thời còn tồn tại thực trạng xử lý chưa triệt để nước thải, khí thải, bụi, đặc biệt là chất thải rắn tại các khu vực khai thác khoáng sản. Trách nhiệm này trước tiên thuộc về Bộ Tài nguyên và Môi trường trong quá trình phê duyệt báo cáo đánh giá tác động môi trường và quy hoạch bố trí các vấn đề liên quan đến xử lý chất thải. Thứ hai là trách nhiệm của Bộ Công Thương trong việc phê duyệt công nghệ, phê duyệt thiết kế mỏ. Thứ ba là trách nhiệm của địa phương đối với các khoáng sản nhỏ lẻ, vật liệu xây dựng thuộc thẩm quyền phê duyệt và quản lý của địa phương.

Trong công tác quản lý, Bộ Tài nguyên và Môi trường nhận thấy còn tồn tại một số vấn đề sau:

- Trách nhiệm của doanh nghiệp trong việc thực hiện quy định pháp luật về triển khai các phương án xử lý môi trường, đặc biệt trong vấn đề vận hành các bãi thải và phục hồi môi trường chưa tốt.

- Trong thiết kế bãi thải chưa tính đến các yếu tố tác động của môi trường, thiên tai và thời tiết. Hiện nay, trong điều kiện bình thường, thiết kế các bãi thải với độ cao và tính ổn định có thể chấp nhận nhưng trong điều kiện thiên tai, thời tiết và các vấn đề môi trường có nhiều tác động như hiện nay thì rõ ràng chưa tính đến tính ổn định của các bãi thải. Trong thời gian tới, Bộ Tài nguyên và Môi trường sẽ phối hợp với Bộ Công Thương và các địa phương để tiếp tục rà soát và đánh giá lại thiết kế của các bãi thải; xem xét chuyển đổi từ khai thác các loại khoáng sản lộ thiên sang khai thác các loại khoáng sản có thể khai thác hầm lò, nhất là trong khai thác than.

Bên cạnh các bãi thải mới được thiết kế gần đây, cũng còn những bãi thải cũ do lịch sử để lại. Trên thực tế, khai thác than để lại rất nhiều bãi thải lớn. Để xử lý các bãi thải này, nguồn lực đầu tư vào điều chỉnh công nghệ là rất tốn kém. Trong thời gian sắp tới, bên cạnh việc điều chỉnh thiết kế công nghệ thì cũng cần xem xét bố trí nguồn lực tài chính để các doanh nghiệp đầu tư và xử lý. Đặc biệt, cũng giống như các loại hình khác, chúng ta chưa tính toán đầy đủ, tiên lượng, tiên đoán hết các vấn đề liên quan đến công nghệ khai thác trong từng quá trình khi phê duyệt báo cáo đánh giá tác động môi trường do dự án mới ở giai đoạn ý tưởng. Khi tính toán tiền ký quỹ phục hồi môi trường sau khai thác khoáng sản để xử lý đối với các mỏ thì cũng đang thực hiện ở giai đoạn ý tưởng về phương án phục hồi môi, chưa thể tính toán một cách đầy đủ chi phí để có thể hoàn thổ phục hồi lại môi trường.

Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 1696/QĐ-TTg ngày 23/9/2014 về một số giải pháp thực hiện xử lý tro, xỉ, thạch cao của các nhà máy nhiệt điện, nhà máy hóa chất phân bón để làm nguyên liệu sản xuất vật liệu xây

chất thải ngay từ giai đoạn lập báo cáo nghiên cứu khả thi. Đồng thời, các giải pháp này phải được thực hiện ngay sau khi dự án đi vào vận hành để giảm thiểu tác động, giảm diện tích để lưu giữ xỉ thải, chất thải rắn phát sinh trong quá trình vận hành. Bộ cũng sẽ phải tiếp tục hoàn thiện các quy định liên quan để bảo đảm tính toán đầy đủ các chi phí để có thể phục hồi lại môi trường sau khai thác khoáng sản, trong đó có các vấn đề xử lý các bãi thải phải đáp ứng yêu cầu về môi trường.

Trên đây là ý kiến trả lời của Bộ Tài nguyên và Môi trường về các vấn đề Đại biểu chất vấn. Bộ Tài nguyên và Môi trường trân trọng cảm ơn và rất mong tiếp tục nhận được sự quan tâm, ủng hộ của Đại biểu đối với các công tác của ngành tài nguyên và môi trường trong thời gian tới./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thủ tướng Chính phủ (để báo cáo);
- PTTgCP Trịnh Đình Dũng (để báo cáo);
- Trường đoàn Đại biểu Quốc hội TP. Hải Phòng;
- Tổng Thư ký Quốc hội;
- Bộ trưởng, Chủ nhiệm Văn phòng Chính phủ;
- Vụ Phục vụ hoạt động giám sát, VPQH;
- Lưu VT, VP(TH), TCMT.

BỘ TRƯỞNG

Phan Hồng Hà